

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 72.453/1
van 20 januari 2023

over

een voorontwerp van decreet ‘over het hybride onderwijs in het
secundair onderwijs’

Op 3 november 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘over het hybride onderwijs in het secundair onderwijs’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 12 januari 2023. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPS en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 januari 2023.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt de voorwaarden te bepalen waaronder in het voltijds gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs, met inbegrip van de aanloop- en duale structuuronderdelen, interactief afstandsonderwijs mogelijk is in de context van het hybride onderwijs. Hybride onderwijs houdt volgens de memorie van toelichting een combinatie in van een component interactief afstandsonderwijs en een component contactonderwijs.

De voorwaarden voor het voornoemde interactief afstandsonderwijs hebben onder meer betrekking op het toepassingsgebied van het interactief afstandsonderwijs, op de omvang op jaarbasis ervan naargelang de graad en de structuuronderdelen waar het georganiseerd wordt, op het beleid dat de scholen en centra errond ontwikkelen en op de opname van nadere regels inzake interactief afstandsonderwijs in zowel het school- of centrumreglement als het arbeidsreglement. Daartoe wordt in deel III, titel 2, van de Codex Secundair Onderwijs een hoofdstuk 4/1 ingevoegd (“Interactief afstandsonderwijs”) dat bestaat uit de artikelen 122/2 tot 122/6 (artikelen 3 tot 8 van het voorontwerp).

Daarnaast dienen de betrokken onderwijsinstellingen in hun schoolreglement in het kader van de basisprincipes van de leerlingenevaluatie de leerstofonderdelen aan te geven “die via interactief afstandsonderwijs worden aangeboden”. Daartoe wordt 112, eerste lid, 9°, a), punt 1), van de Codex Secundair Onderwijs vervangen (artikel 2 van het voorontwerp).

Het is de bedoeling om aan de ontworpen regeling uitwerking te geven met ingang van 1 september 2022 (artikel 9 van het voorontwerp).

ALGEMENE OPMERKINGEN

3.1. De memorie van toelichting bij het voorontwerp doet ervan blijken dat eraan de bedoeling ten grondslag ligt om te komen tot een regelgevend kader dat het interactief afstandsonderwijs structureel mogelijk wil maken als organisatievorm en om daarbij de nodige rechtszekerheid tot stand te brengen. Vraag is evenwel of de rechtszekerheid er niet tevens mee zou zijn gebaat indien de memorie van toelichting zou worden vervolledigd met een aantal bijkomende verduidelijkingen betreffende zowel het toepassingsgebied van de ontworpen regeling

---

¹ Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere normen verstaan.

als betreffende de verhouding ervan tot bepaalde andere onderdelen van de regelgeving inzake onderwijs.

3.2.1. Het voorontwerp is uitsluitend van toepassing op het voltijds gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs. Vraag is evenwel wat de gevolgen ervan zijn voor het basisonderwijs. Is interactief afstandsonderwijs nog mogelijk op dat niveau? De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

“[Wat] betreft het basisonderwijs, wordt in de memorie van toelichting verwezen naar het principe van contactonderwijs. Voorliggend decreet brengt geen wijzigingen aan aan het regelgevend kader waarbinnen het basisonderwijs vandaag werkt. Daar blijft het uitgangspunt dus contactonderwijs. Enkel in uitzonderlijke omstandigheden kan afstandsonderwijs worden georganiseerd.”

3.2.2. Het is niet duidelijk of interactief afstandsonderwijs ook mogelijk is in de aanloopstructuuronderdelen die krachtens artikel 357/40 van de Codex Secundair Onderwijs ook als voltijds secundair onderwijs worden beschouwd. In het deeltijds beroepssecundair onderwijs (hierna: DBSO) blijkt alvast geen interactief afstandsonderwijs mogelijk te zijn (zie de opmerking onder randnummer 9). De gemachtigde erkende dat de ontworpen regeling krachtens artikel 357/40 van de Codex Secundair Onderwijs ook van toepassing is op de aanloopstructuuronderdelen maar dat “met het oog op [de] kwetsbare doelgroep, (...) aanloopstructuuronderdelen [zullen] worden uitgesloten in een nieuwe versie van voorliggende tekst”. Indien, naast het DBSO, effectief ook de aanloopstructuuronderdelen zouden worden uitgesloten van de ontworpen regeling, zou de memorie van toelichting het best op dat punt worden aangevuld met een verantwoording voor dergelijke uitsluiting tegen de achtergrond van het grondwettelijk gewaarborgde gelijkheidsbeginsel.

3.3. De vraag kan rijzen of er in het secundair onderwijs nog *ad-hoc*-regelingen mogelijk zullen zijn voor individuele leerlingen.² Komt bijvoorbeeld een leerling die met zijn gezin een zekere tijd in het buitenland verblijft, die zich in een gesloten jeugdinstelling bevindt, of die gedurende lange tijd ziek is en die niet beantwoordt aan de voorwaarden voor onderwijs aan huis, buiten het ontworpen kader van interactief afstandsonderwijs om, hiervoor nog in aanmerking? Hieromtrent verklaarde de gemachtigde het volgende:

“Wat betreft de ad hoc regelingen, wensen we in de eerste plaats nogmaals te benadrukken dat dit decreet geen individueel recht op afstandsonderwijs opent. Het blijft nog steeds een beslissing van de school of zij afstandsonderwijs inricht, en voor welke leerling(en), met desgevallend welke modaliteiten. Indien de school afstandsonderwijs wenst te organiseren voor de voorbeelden die bovenstaand worden aangehaald, kan zij dit, maar dient dit vooraf te worden gecommuniceerd via het schoolreglement. Dit afstandsonderwijs dient dan vanzelfsprekend wel in overeenstemming te zijn met voorliggend kader.

We benadrukken graag dat voor de leerlingen in instellingen andere oplossingen worden uitgewerkt. Het is op vandaag niet de praktijk dat de oorspronkelijke school van

---

² In het ontworpen artikel 122/2, eerste lid, van de Codex Secundair Onderwijs (artikel 4 van het voorontwerp), wordt melding gemaakt van de bevoegdheid van een school om “interactief afstandsonderwijs [te] organiseren voor een leerling of leerlingengroep”.

deze kinderen afstandsonderwijs voorziet in de instellingscontext. Daar wijzigt dit decreet niks aan.”

3.4. Men kan zich afvragen of de ontworpen regeling geen gevolgen heeft voor andere aspecten van de regelgeving, zoals die in verband met de verplichte aanwezigheid van de leerlingen, en of die gevolgen niet tot een aanvulling van de ontworpen tekst moeten leiden. Indien aan deze laatste de bedoeling ten grondslag ligt om ook op het vlak van bijvoorbeeld de aanwezigheid van de leerlingen voor de nodige rechtszekerheid te zorgen, kan de vraag rijzen hoe zal kunnen worden nagegaan of de leerling spijbelt of niet. Ook wat dat betreft, verstrekte de gemachtigde bijkomende toelichting:

“De basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot onder meer de aan- en afwezigheden is een minimaal onderdeel dat dient te worden opgenomen in het schoolreglement (zie artikel 112 van de Codex Secundair Onderwijs). Regelingen rond aan- en afwezigheden tijdens afstandsonderwijs dienen daar ook onder te worden opgenomen. Het is dus de school die de modaliteiten bepaalt.”

4. De ontworpen bepalingen worden ingevoegd in deel III van de Codex Secundair Onderwijs. De bepalingen van deel III zijn in principe van toepassing op voltijds gewoon secundair onderwijs, het buitengewoon secundair onderwijs en het DBSO.³ Het ontworpen artikel 122/2, eerste lid, van de codex (artikel 4 van het voorontwerp), beperkt het interactief afstandsonderwijs uitdrukkelijk tot “het voltijds secundair onderwijs en buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 4”. De ontworpen bepalingen inzake interactief afstandsonderwijs zijn derhalve niet van toepassing op het DBSO.

De juridische techniek die gekozen is om het DBSO uit te zonderen, met name door in een bepaling van deel III te preciseren dat de ontworpen regeling niet van toepassing is op het DBSO, wijkt af van de werkwijze die bij de totstandkoming van de Codex Secundair Onderwijs werd gekozen voor bepalingen van deel III die niet op het DBSO van toepassing zijn, namelijk door in een uitdrukkelijke afwijking te voorzien in artikel 2, § 1, van de voornoemde codex. Omwille van de coherentie van de regelgeving verdient het aanbeveling om in artikel 2, § 1, tweede lid, van de Codex Secundair Onderwijs uitdrukkelijk te bepalen dat de in te voegen artikelen niet van toepassing zijn op het DBSO. In dat geval dient de redactie van het ontworpen artikel 122/2 van de codex te worden aangepast.

5. In artikel 3, 38°, van de Codex Secundair Onderwijs wordt vermeld dat “[v]oor de toepassing van deel III, titel II, hoofdstuk 1/1, (...) onder school en school voor gewoon secundair onderwijs ook een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en voor wat de opleiding in de leertijd betreft, ook een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen [wordt] begrepen”.

Het valt te overwegen om een gelijkaardige bepaling in artikel 3, 38°, van de codex, op te nemen, wat het ontworpen hoofdstuk 4/1 betreft, of om in artikel 2, § 6, van de codex een lid toe te voegen waarin wordt gesteld dat in de betrokken bepalingen de begrippen “school” en

---

³ Zie artikel 2, § 1, van de Codex Secundair Onderwijs.

“scholen” mede moeten worden gelezen als “centrum” en “centra”. Aldus zouden de in te voegen bepalingen vereenvoudigd kunnen worden⁴ en wordt nauwer aangesloten bij de oorspronkelijke terminologische uitgangspunten van de codex.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

6. Aan het einde van de inleidende zin van artikel 2 van het voorontwerp moet worden geschreven “... van 17 december 2010, vervangen bij het decreet van 4 april 2014, wordt punt 1) vervangen door wat volgt:”.

Artikel 3

7. Voor de inleidende zin van artikel 3 van het voorontwerp wordt de volgende redactie ter overweging gegeven:

“In deel III, titel 2, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2022, wordt na artikel 122/1, een hoofdstuk 4/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:”.⁵

Artikel 4

8. De inleidende zin van artikel 4 van het voorontwerp, moet aanvangen als volgt: “In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2022, wordt in hoofdstuk 4/1, ingevoegd bij artikel 3, een ...” (niet: “In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 februari 2022, wordt in hoofdstuk 4/1, ingevoegd bij artikel 10, een ...”).

Ook in de inleidende zin van de artikelen 5 tot 8 van het voorontwerp dient melding te worden gemaakt van het decreet van 8 juli 2022 dat de Codex Secundair Onderwijs het laatst heeft gewijzigd (in plaats van telkens melding te maken van het decreet van 18 februari 2022).

9. Het ontworpen artikel 122/2 van de Codex Secundair Onderwijs doet ervan blijken dat er in het DBSO geen interactief afstandsonderwijs mogelijk is. Nochtans kunnen de *centra* voor DBSO wel interactief afstandsonderwijs organiseren in de duale structuuronderdelen die zij aanbieden. Aldus wordt een verschil in behandeling ingevoerd tussen *centra* voor DBSO naargelang de onderwijsvorm die deze aanbieden. Dit verschil in behandeling steunt weliswaar op een objectief onderscheidingscriterium (de organisatievorm van het onderwijs), maar de vraag rijst of dit criterium relevant en pertinent is in het licht van de nagestreefde doelstellingen en of dat verschil in behandeling niet leidt tot onevenredige gevolgen. Die vragen klemmen des te meer aangezien de aanloop- en duale structuuronderdelen, net als de “klassieke” opleidingen leren en

---

⁴ Nu wordt in diverse van de ontworpen bepalingen melding gemaakt van zowel “scholen” als “centra”.

⁵ Het bestaande artikel 122/1 van de Codex Secundair Onderwijs heeft geen betrekking op interactief afstandsonderwijs.

werken die de *centra* voor DBSO aanbieden, beide slechts voor een beperkt deel bestaan uit een “schoolcomponent”, en aangezien op het eerste gezicht de aard en de kenmerken van de leerlingen die in beide organisatievormen van eenzelfde structuuronderdeel vertegenwoordigd zijn, niet wezenlijk van elkaar verschillen. In beide organisatievormen van dezelfde structuuronderdelen kunnen de onderwijsverstrekkers bovendien met dezelfde (leer)problemen worden geconfronteerd waarop kwaliteitsvol hybride onderwijs een antwoord zou kunnen bieden. Hieromtrent om nadere toelichting verzocht, deelde de gemachtigde het volgende mee:

“De doelgroep die vandaag nog DBSO volgt in de CDO’s, wordt gekenmerkt door een grote mate van heterogeniteit. Daar waar er inderdaad een groep leerlingen is die op termijn een overgang zal maken naar een duaal structuuronderdeel, is er een grote groep leerlingen die op termijn vooral zal instromen in de aanloopstructuuronderdelen. Deze groep leerlingen heeft nood aan een intensieve ondersteuning in beide componenten van het leertraject, waardoor afstandsonderwijs voor deze groep leerlingen niet aangewezen is. Het welslagen van afstandsonderwijs hangt echter aantoonbaar af van de mate van zelfredzaamheid van de leerlingen. Deze zelfredzaamheid kan voor deze leerlingengroep niet voldoende worden gegarandeerd.”

Daargelaten de voornoemde bedenkingen in verband met de doelgroep en de gelijkenissen tussen het DBSO en de duale structuuronderdelen die door de *centra* voor DBSO worden aangeboden, komt het de afdeling Wetgeving voor dat een gebrek aan zelfredzaamheid moeilijk kan gebruikt worden als argument om het digitaal afstandslernen uit te sluiten, aangezien uit artikel 357/40 van de Codex Secundair Onderwijs precies volgt dat interactief afstandsonderwijs wel mogelijk is in de aanloopstructuuronderdelen, waar zich de niet zelfredzame leerlingen bevinden. Bovendien kan bij de toepassing van de voorwaarden die zijn geformuleerd in het ontworpen artikel 122/3 met betrekking tot de kennis van de leerlingen, de visievorming en de waarborgen op het vlak van gelijke onderwijskansen (artikel 5 van het voorontwerp), steeds rekening gehouden worden met de specifieke kenmerken van de aanwezige leerlingen. Het lijkt derhalve niet evident en verantwoord om bij algemene maatregel een hele onderwijsvorm *a priori* van het interactief afstandsonderwijs uit te sluiten, terwijl voor andere gelijkaardige onderwijsvormen die mogelijkheid wel bestaat. Dat het DBSO binnen relatief korte termijn zal verdwijnen doet van deze vaststelling niets af.

10. Wat de afwijking van de decretale grenzen betreft voor de structuuronderdelen, bedoeld in het ontworpen artikel 122/2, zesde lid, van de Codex Secundair Onderwijs, maakt de memorie van toelichting enkel melding van “de specifieke context” en het gegeven dat de “verhouding afstandsonderwijs uit een analyse van individuele cases” volgt. Aan de gemachtigde werd gevraagd op welke wijze de ontworpen afwijking van de maximumgrenzen voor bepaalde structuuronderdelen kan worden verantwoord en of er geen andere structuuronderdelen bestaan die voor dergelijke afwijking in aanmerking zouden kunnen komen.⁶ De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

“Leerlingen in topsportrichtingen combineren het schoollopen met een intensief (en vaak internationaal competitief) sporttraject. Een maximumgrens kan voor deze groep leerlingen een belemmering vormen. Het aandeel afstandsonderwijs zal bovendien ook

---

⁶ Bv. in het kunstonderwijs, waar zich nog gelijkaardige problemen lijken voor te doen.

afhangen van de (vaak individuele) competitiekalender. Een ‘onbeperkt’ afstandsonderwijs is echter niet mogelijk. Er dient steeds een combinatie te zijn met contactonderwijs.

We hebben grondig onderzocht (en met de sociale partners besproken) welke leerlingengroepen baat hebben bij een dergelijke uitzondering. Daarom werden naast de topsportopleidingen ook andere opleidingen genoemd.”

Onder het voorbehoud dat effectief alle structuuronderdelen die met dezelfde problemen kampen van de afwijking kunnen genieten, en op voorwaarde dat die argumentatie ook geldt voor de verpleegkunde-opleiding, lijkt het verschil in behandeling aanvaardbaar. De stellers van het voorontwerp doen er niettemin goed aan om een en ander meer afdoende te verantwoorden in de memorie van toelichting.

Artikel 8

11. In het ontworpen artikel 122/6, eerste lid, van de Codex Secundair Onderwijs, wordt melding gemaakt van het “hybride onderwijs”. Ter wille van de redactionele eenvormigheid van de ontworpen regeling wordt beter van het “interactief afstandsonderwijs” melding gemaakt aangezien dat begrip al wordt gebruikt in het ontworpen artikel 122/2 (artikel 4 van het voorontwerp), en de daarop volgende ontworpen bepalingen. Indien desondanks het begrip “hybride onderwijs” zou worden behouden in het ontworpen artikel 122/6, eerste lid, zou een omschrijving van dat begrip moeten worden opgenomen in de Codex Secundair Onderwijs.

Artikel 9

12.1. Overeenkomstig artikel 9 van het voorontwerp zal de ontworpen regeling uitwerking krijgen met ingang van 1 september 2022. De gemachtigde bevestigde dat het wel degelijk de bedoeling is dat de regeling uitwerking krijgt met terugwerkende kracht.

De niet-retroactiviteit van decreten is een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. De terugwerkende kracht kan enkel worden verantwoord wanneer ze onontbeerlijk of absoluut noodzakelijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang⁷, zoals de goede werking of de continuïteit van de openbare dienst⁸.

Indien bovendien blijkt dat de terugwerkende kracht tot doel heeft de afloop van een gerechtelijke procedure in een welbepaalde zin te beïnvloeden of de rechtscolleges te verhinderen zich uit te spreken over een welbepaalde rechtsvraag, wat te dezen niet het geval lijkt, vergt de aard van het in het geding zijnde beginsel dat uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven

---

⁷ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie o.m. GwH 21 december 2017, nr. 145/2017, B.16.2; GwH 19 juli 2018, nr. 100/2018, B.13; GwH 3 juni 2021, nr. 82/2021, B.6; GwH 23 juni 2022, nr. 85/2022, B.10.2.; GwH 27 oktober 2022, nr. 138/2022, B.31.1.

⁸ GwH 27 oktober 2022, nr. 138/2022, B.31.1.

van algemeen belang een verantwoording bieden voor het optreden van de decreetgever, dat ten nadele van een categorie van burgers afbreuk doet aan de jurisdictionele waarborgen die aan allen worden geboden.⁹

12.2. Gevraagd naar een verantwoording van de terugwerkende kracht en meer bepaald welke bijzondere omstandigheden of doelstellingen van algemeen belang de terugwerkende kracht kunnen verantwoorden, verklaarde de gemachtigde het volgende:

“De regeling dient in werking te treden met terugwerkende kracht. In het schooljaar van inwerkingtreding zijn er immers scholen die hun interactief afstandsonderwijs hebben verder gezet, op een bijzonder kwaliteitsvolle manier. Het is noodzakelijk om deze scholen een juridisch kader te bieden. Er wordt ook vermeden dat scholen er alsnog overhaast en ondoordacht mee aan de slag gaan. Vooraf dient er immers een traject te worden gelopen, met een focus op visievorming, randvoorwaarden, etc., maar eveneens met een verplichting tot opname in het schoolreglement. We wensen dat elke school die op vandaag beslist om afstandsonderwijs structureel een plaats te geven in hun onderwijs, rekening houdt met de voorwaarden in het decreet. Als de datum van inwerkingtreding later wordt gelegd, hebben we die garantie niet.”

Hiermee lijkt de gemachtigde aan te geven dat de regeling *de facto* al werd toegepast sinds 1 september 2022.

12.3. De afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft er in het verleden meermaals op gewezen dat het procedé waarbij een regeling onmiddellijk wordt ingevoerd zonder de totstandkoming van de noodzakelijke decretale of reglementaire basis af te wachten, en aan die laatste dan, wanneer zij uiteindelijk tot stand komt, terugwerkende kracht te verlenen voor zoveel tijd als nodig is om de reeds gangbare praktijk te bevestigen, in beginsel niet toelaatbaar is. Dit is vooreerst het geval, omdat met dat procedé wordt afgeweken van de normale regels die moeten worden gevolgd bij de totstandkoming van regelgevende bepalingen en aldus die regels dreigen te worden uitgehold, ten tweede, omdat erdoor de beslissingsbevoegdheid van de Vlaamse decreetgever in sommige gevallen feitelijk aan banden wordt gelegd, ten derde, omdat de inhoud van de nieuwe meegedeelde regelgeving niet wordt bekendgemaakt op een wijze als bedoeld bij artikel 190 van de Grondwet en, ten slotte, omdat het gevolgde procedé een bron van rechtsonzekerheid is voor de bestemmingen van de betrokken normen.

Het Grondwettelijk Hof heeft trouwens aangenomen dat zelfs een bericht in het *Belgisch Staatsblad* waarin een wijziging van *in casu* een fiscale wet wordt aangekondigd, weliswaar in zekere mate tegemoet komt aan het bezwaar van de onvoorzienbaarheid van een retroactieve maatregel, maar dat een dergelijk bericht uit zijn aard zelf, met name wegens het louter informatieve karakter en het gebrek aan bindende kracht ervan, niet de rechtsonzekerheid kan wegnemen die de terugwerkende kracht doet ontstaan. Een bericht in het *Belgisch Staatsblad* kan derhalve op zichzelf niet volstaan om de terugwerkende kracht van

---

⁹ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie o.m. GwH 24 september 2020, nr. 118/2020, B.25.; GwH 3 juni 2021, nr. 82/2021, B.6., GwH 23 juni 2022, nr. 85/2022, B.10.2.

een decretale bepaling te verantwoorden. Dit geldt des te meer wanneer de terugwerkende kracht uitwerking heeft vanaf een datum die de publicatie van het bericht voorafgaat.¹⁰

12.4. Alhoewel de gemachtigde er in essentie op wijst dat de terugwerkende kracht noodzakelijk is voor de rechtszekerheid, kan evenwel niet worden uitgesloten dat de gekozen werkwijze juist de rechtsonzekerheid in de hand werkt. De Vlaamse Regering heeft pas op 28 oktober 2022 principieel de ontworpen regeling goedgekeurd en uit de notificatie van die beslissing blijkt niet dat de bevoegde minister wordt gemachtigd om de ontworpen regeling te communiceren aan de betrokken instellingen. Weliswaar is op de website van het ministerie van onderwijs een pagina te vinden die is gewijd aan “Afstandsleren structureel organiseren in het secundair onderwijs”¹¹, maar die bevat slechts de informatie zoals die door de Vlaamse Regering is beslist en dan nog zeer summier; zo is bijvoorbeeld het toepassingsgebied zeer vaag omschreven. Op die website is ook een “Stappenplan Afstandsleren Secundair Onderwijs”¹² te vinden, dat lijkt te dateren van 8 juli 2022, maar die richtlijnen bevatten geen informatie over de voorwaarden waaraan de organisatie van interactief afstandsleren moet voldoen en over de procedures die moeten worden gevolgd.

Aldus is de afdeling Wetgeving er niet van overtuigd dat de betrokken instellingen op een sluitende manier, zoals bijvoorbeeld bij rondzendbrief, op de hoogte zijn gebracht van de ontworpen regeling. In dat geval is er geen enkele garantie dat de betrokken onderwijsinstellingen reeds op (en voor) 1 september 2022 op de hoogte waren van de precieze voorwaarden waaronder interactief afstandsonderwijs mogelijk was en dat zij redelijkerwijze de gevolgen van een bepaalde handeling hebben kunnen voorzien. Precies omdat de ontworpen regeling allerlei procedurele verplichtingen bevat, zou in die hypothese de terugwerkende kracht tot gevolg hebben dat elke vorm van interactief afstandsonderwijs die sinds 1 september 2022 plaats had en die niet tot stand is gekomen volgens de bepalingen van de ontworpen regeling, onwettig dreigt te zijn.

Indien het de bedoeling is om alle situaties waarin kwalitatief afstandsonderwijs werd georganiseerd te regulariseren, is het allicht raadzamer om dit met zoveel woorden bij decreet te doen zonder evenwel strikte voorwaarden op te leggen, en om de decretale voorwaarden waaronder interactief onderwijs mogelijk is enkel voor de toekomst te laten gelden.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

---

¹⁰ GwH 17 oktober 2022, nr. 138/2022, B.31.5.

¹¹ <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/afstandsleren-structureel-organiseren-in-het-secundair-onderwijs>

¹² https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1661253850/stappenplan_afstandsleren_secundair_onderwijs_weikc0.pdf